

☛ DOMÁCE PRIEZVISKÁ

- Od domácich mužských priezvisk, ktoré majú formu podstatného mena a sú zakončené na spoluhlásku, sa ženské priezviská pravidelne tvoria príponou -ová, napr. Novák – Nováková, Rybár – Rybárová, Janák – Janáková, Svetlík – Svetlíková, Kuchár – Kuchárová, Vlk – Vlková, Švec – Švecová.

- Pri tvorení ženských priezvisk od mužských priezvisk zakončených na -ec, -ek, -ok vkladná samohláska e, resp. o niekedy vypadáva, a to podľa toho, či vypadáva alebo nevypadáva pri skloňovaní mužského priezviska.

a) Vkladná samohláska vypadáva, ak sa živo pocit'uje súvislosť priezviska so všeobecným podstatným menom alebo s iným vlastným menom,

napr. Klíneč (Klínca) – Klínková, Škorček (Škorca) – Škorcová, Nemec (Nemca) – Nemcová, Adamec (Adamca) – Adamcová, Komárek (Komárka) – Komárková, Vlček (Vlčka) – Vlčková, Ďuriček (Ďurička) – Ďuričková, Petrášek (Petráška) – Petrášková, Svitok (Svitka) – Svitková, Pastorok (Pastorka) – Pastorková.

b) Vkladná samohláska nevypadáva, ak sa živo nepocit'uje súvislosť priezviska so všeobecným podstatným menom alebo s iným vlastným menom, napr. Perec (Pereca) – Percová, Fusek (Fuseka) – Fuseková.

- Vkladná samohláska spravidla nevypadáva ani pri domácich (pôvodom slovanských) priezviskách písaných cudzím pravopisom, napr. Jellinek (Jellineka) – Jellínková, Kubitschek (Kubitscheka) – Kubitscheková.

!!!P o z n á m k a:

- V niektorých ženských priezviskách sa vkladná samohláska e, o na rozdiel od všeobecnej zásady zachovávajú, resp. vypadávajú, ak ide o zachovanie rodinnej tradície v používaní príslušnej podoby ženského priezviska,

napr. Hudec – Hudcová i Hudecová, Svitek – Svitková i Svítoková, Dudok – Dudková i Dudoková.

- Vkladné samohlásky e, o sa vždy zachovávajú pri tvorení ženských priezvisk od mužských priezvisk zakončených na -ček a -čok s predchádzajúcou spoluhláskou a od priezvisk zakončených na -štek,

napr. Stanček (Stančeka) – Stančeková, Turček (Turčeka) – Turčeková, Kopčok (Kopčoka) – Kopčoková, Urbanček (Urbančoka) – Urbančeková, Pištek (Pišteka) – Pišteková, Meštek (Mešteka) – Mešteková.

- Od domácich mužských priezvisk zakončených na samohlásky -a, -o sa ženské priezviská tvoria príponou -ová, pričom sa koncová samohláska z mužského priezviska vynecháva,

napr. Ryba – Rybová, Hrdina – Hrdinová, Knieža – Kniežová, Kurča – Kurčová, Lacko – Lacková, Krno – Krnová, Bartko – Bartková.

- Od mužských priezvisk zakončených na -ov (-uv) sa ženské priezviská takisto tvoria príponou -ová, pričom prípona -ová sa pripája k celému mužskému priezvisku (zakončenie -ov, -uv v mužskom priezvisku sa nevynecháva),

napr. Horov – Horovová, Matejov – Matejovová, Ondrejov – Ondrejovová, Pavlov – Pavlovová, Miškov – Miškovová.

- Od mužských priezvisk zakončených na -iech, -ech, -ých (pôvodne to boli rodinné prívlastňovacie prídavné mená) sa ženské priezviská spravidla tvoria príponou -ová,

napr. Balažoviech – Balažoviechová, Minaroviech – Minaroviechová, Jankech – Jankechová, Miškech – Miškechová, Jurových – Jurovýchová, Mikulášových – Mikulášovýchová.

!!!P o z n á m k a:

Pri týchto priezviskách sú ženské priezviská niekedy totožné s mužskými priezviskami (prípona -ová sa nepridáva),

napr. Mikulášových – Anna Mikulášových, Balažoviech – Zlatica Balažoviech, Maleckých – Zuzana Maleckých.

- Od mužských priezvisk zakončených na -eje, -oje, -e (pôvodne to boli takisto rodinné prívlastňovacie prídavné mená) sa ženské priezviská tvoria príponou -ová alebo zostávajú bez tejto prípony,

napr. Miškejeová i Miškeje, Petrejeová i Petreje, Kováčejeová i Kováčeje, Mišejeová i Mišeje, Šovdojeová i Šovdoje, Krnáčeová i Krnáče.

- Mužské priezviská zakončené na -ovie sa neprechýľujú, čiže ženské priezviská zostávajú bez prípony -ová,

napr. Jakubovie – Alžbeta Jakubovie, Brezíkovie – Žofia Brezíkovie.

- Od mužských priezvisk domáceho pôvodu zakončených na -i sa ženské priezviská tvoria pravidelne príponou -ová,

napr. Piovarči – Piovarčiová, Krajči – Krajčiová.

- Od mužských priezvisk, ktoré majú formu prídavných mien, ženské priezviská sa tvoria tak ako prídavné mená ženského rodu,

napr. Pekný – Pekná, Kusý – Kusá, Jesenský – Jesenská, Ilavský – Ilavská, Starší – Staršia, Maličký – Malička.

- Od pôvodne domácich priezvisk, ktoré majú formu prídavného mena, ale sú zapísané cudzím pravopisom, a tým sa stráca súvislosť s domácim slovom, ženské priezviská sa tvoria tak ako prídavné mená ženského rodu alebo sa tvoria príponou -ová, napr. Suhi – Suhá i Suhiová, Suhy – Suhá i Suhyová.

☛ PRIEZVISKÁ CUDZIEHO PÔVODU

- Od mužských priezvisk cudzieho pôvodu, ktoré sú zakončené na spoluhlásku, sa ženské priezviská tvoria príponou -ová tak ako pri domácich priezviskách,

napr. Hummel – Hummelová, Fischer – Fischerová, Berger – Bergerová, Pardel – Pardelová, Gottfried – Gottfriedová, Szücs – Szücsová.

- Od mužských priezvisk cudzieho pôvodu zakončených na samohlásky -a, -o sa ženské priezviská tvoria príponou -ová, pričom koncová samohláska z mužského priezviska vypadáva,

napr. Varga – Vargová, Fuksa – Fuksová, Csóka – Csóková, Bulla – Bullová, Korolenko – Korolenková, Tkačenko – Tkačenková, Szabo – Szabová, Szanto – Szantová, Solya – Solyová, Konya – Konyová.

- Od mužských priezvisk cudzieho pôvodu zakončených na samohlásky e, é, ä, ö, ö (), u, ú, ü, y, i, na skupiny ee [výsl. í], ey [výsl. i], ako aj od polatinčených, pôvodne domácich priezvisk na -i, -y

sa ženské priezviská tvoria príponou -ová, pričom sa prípona -ová pridáva k celému mužskému priezvisku, napr. Fekete – Feketeová, Rotté – Rottéová, Silanpä – Silanpäová, László – Lászlóová, Szabó – Szabóová, Gerő – Gerőová, Hajdu – Hajduová, Lassu – Lassuová, Laššu – Laššuová, Krčméry – Krčméryová, Dulay – Dulayová, Ládi – Ládiová, Ladányi – Ladányiová, Lévai – Lévaiová.

!!!P o z n á m k a:

- Pri tvorení ženských priezvisk od mužských priezvisk rumunského, albánskeho a tureckého pôvodu, ktoré sú zakončené na samohlásku -u, sa táto koncová samohláska spravidla vynecháva,

napr. Olteanu – Olteanová, Dumitrescu – Dumitrescová.

- **Od mužských priezvisk slovanského pôvodu zakončených na -ev alebo -ov sa ženské priezviská tvoria tak, že prípona -ová sa pridáva k celému mužskému priezvisku ako pri domácich priezviskách tohto typu,**

napr. Malcev – Malcevodá, Stojanov – Stojanovová, Stojkov – Stojkovová.

- **Od mužských priezvisk slovanského pôvodu, ktoré majú formu prídavných mien, tvoria sa ženské priezviská tak ako domáce priezviská tohto typu,**

napr. Radecki – Radecká, Kowalski – Kowalská, Nikitinskij – Nikitinská.

- **Od mužských priezvisk českého pôvodu zakončených na samohlásku -ě, resp. -e sa ženské priezviská tvoria tak, že prípona -ová sa pridáva k základu, ktorý zostáva po vynechaní koncovkej samohlásky -ě, resp. -e,**

napr. Bičístě – Bičístěová, Purkyně – Purkyňová, Večeře – Večeřová, Homole – Homolová.

- **Od mužských priezvisk typu Dítě sa ženské priezviská niekedy tvoria aj s rozšíreným základom, ktorý je aj pri skloňovaní mužského priezviska,**

napr. Dítě – Dítěová i Dítětová.

- **Pri mužských priezviskách českého pôvodu zakončených na -ů zostávajú ženské priezviská bez prípony -ová,**

napr. Jirků – Jana Jirků, Janů – Petra Janů, Paulů – Blanka Paulů.

!!!P o z n á m k a:

- Niekedy sa ženské priezviská od mužských priezvisk zakončených na -ů tvoria aj príponou -ová,

napr. Tomšů i Tomšová.

- **Od mužských priezvisk zakončených na -í, ktoré sú zväčša českého pôvodu, sa ženské priezviská tvoria spravidla príponou -ová,**

napr. Kočí – Kočíová, Krajčí – Krajčíová, Krejčí – Krejčíová.

!!!P o z n á m k a:

- Cudzie priezviská známych umelkýň sa môžu (najmä vo vnútornej súvislosti vyžadujúcej nominatív) ponechať v neprechýlenej podobe,

napr. Gina Lollobrigida, Giulietta Masina, Nastasia Kinski, Grace Kelly, Claudia Cardinale.

